Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-04 Ontwikkelingsraad

Nr. 267

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 februari 2024

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan van de informele Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking van 11 en 12 februari 2024.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
G.E.W. van Leeuwen

kst-21501-04-267
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2024

GEANNOTEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING VAN 11 en 12 februari 2024

Introductie

Op 11 en 12 februari aanstaande vindt de informele Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking (RBZ/OS) plaats in Brussel. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is voornemens deel te nemen aan deze Raad. De informele RBZ/OS heeft tot doel een forum te bieden voor strategische discussies. Deze discussies zijn niet conclusief, en er zullen geen Raadsbesluiten of mededelingen uit deze bijeenkomst voortvloeien.

Het hoofdonderwerp op de agenda van deze Raad is een bespreking van de internationale stand van zaken van Ontwikkelingssamenwerking en de toekomstige koers in een veranderende geopolitieke context. Voorafgaand aan de Raad vindt een gesprek plaats met Volker Türk, de VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten (OHCHR). Onder «lopende zaken» zal de Raad onder meer spreken over de EU Oekraïne-faciliteit. Onder «wat verder ter tafel komt» geeft het Belgische voorzitterschap een terugkoppeling over de Team Europe reis naar Addis Abeba, Ethiopië, gepland voor 5-7 februari aanstaande, waar ook Nederland aan deelneemt. Tot slot is er een gesprek met de commissaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten (UNWRA), Philippe Lazzarini.

VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten, Volker Türk

Met de VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten Volker Türk zal gesproken worden over hoe de EU een mensenrechtenbenadering in ontwikkelingssamenwerking verder kan bevorderen en de strategische samenwerking met het Kantoor van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten (OHCHR) kan versterken. Het kabinet werkt nauw samen met OHCHR in de bescherming en bevordering van mensenrechten. Nederland steunt actief landenkantoren van OHCHR, onder andere op het snijvlak van ontwikkeling en mensenrechten. Nederland zal het belang van een mensenrechtenbenadering in ontwikkelingssamenwerking blijven benadrukken en oproepen om het werk van OHCHR te blijven steunen.

Internationale stand van zaken Ontwikkelingssamenwerking

De Raad zal spreken over ontwikkelingssamenwerking in de veranderende geopolitieke context. Naar verwachting wordt gesproken over de diverse uitdagingen voor het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) voor 2030. Daarmee wordt onder andere opvolging gegeven aan discussies die in 2023 in de RBZ/OS werden gevoerd over de hervorming van multilaterale ontwikkelingsbanken (MDB's).[1] Deze hervormingen waren erop gericht om de beschikbare financiële middelen voor ontwikkeling te vergroten, door slimmer om te gaan met de beperkte beschikbare publieke middelen en meer private investeringen te mobiliseren. Daarnaast zal gesproken worden over de rol van ontwikkelingssamenwerking als onderdeel van het brede buitenlandbeleid van de Europese Unie in de huidige geopolitieke context.
Nederland vindt het van belang dat de EU zich in blijft zetten op het verder mobiliseren van financiering voor ontwikkeling. Om een zo groot mogelijke ontwikkelingsimpact te bereiken is het onder andere van belang dat ook private financiering hieraan bijdraagt.

[1] Kamerstuk 21 501-04, nr. 265; Kamerstuk 21 501-04, nr. 263; Kamerstuk 21 501-04, nr. 260

Ontwikkelingssamenwerking draagt bij aan de versterking positie van de EU als geopolitieke speler en kan niet worden losgezien van het EU-buitenlandbeleid als geheel. Via onder meer Global Gateway en samenwerking in Team Europe verband geeft de EU dit vorm.[2] Door zichtbaar bij te dragen aan de ontwikkeling van landen en daarbij gebruik te maken van zowel ontwikkelings- als handels- en investeringsinstrumenten, versterkt de EU zijn positie in deze landen. Nederland zet erop in om deze geïntegreerde manieren van werken tot een succes te maken om de geopolitieke rol van de Unie te versterken, de impact van ontwikkelingssamenwerking te vergroten en het Nederlands verdienvermogen in het buitenland te bevorderen. Ook wil Nederland dat EU-ontwikkelingssamenwerking wordt versterkt door meer coherentie tussen de verschillende terreinen, instrumenten en actoren. Door integraal beleid, met oog voor de belangen van partnerlanden buiten de EU, worden zowel de impact van het ontwikkelingsinstrumentarium alsook de geloofwaardigheid van de EU versterkt. Nederland maakt zich dan ook hard binnen de EU, in lijn met het Nederlandse actieplan beleidscoherentie voor ontwikkeling en een aangenomen resolutie van het Europees Parlement, om ook binnen de EU beleidscoherentie voor ontwikkeling verder te ontwikkelen.[3]

Lopende zaken

Steun aan Oekraïne
De Raad zal spreken over de inhoud en stand van zaken van de op 20 juni jl. voorgestelde Oekraïne-faciliteit voor financiële en economische steun voor herstel, wederopbouw en modernisering van Oekraïne. Uw Kamer is hierover op 25 augustus jl. geïnformeerd met een BNC-fiche.[4] Het kabinet zal het belang van meer structurele, betrouwbare en meerjarige steun onderstrepen. Hierbij is essentieel dat de steun tijdig geleverd wordt. Dit is in lijn met de moties van de leden Piri[5] en Amhaouch[6] over respectievelijk het structureler vormgeven van de financiële EU-steun aan Oekraïne en een Europees herstelprogramma gericht op het herstel en de wederopbouw van Oekraïne. De Europese Raad spreekt op 1 februari over financiële steun aan Oekraïne.[7] De Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking zal op basis van de uitkomsten hiervan het gesprek voeren.

Overig

Terugkoppeling Team Europe reis Ethiopië

De Raad zal terugblikken op de Team Europe reis naar Addis Abeba, Ethiopië, geïnitieerd door het Belgische voorzitterschap. Deze reis die plaatsvindt op 5 en 6 februari staat in het teken van samenwerking met de Afrikaanse Unie (AU) en de Africa Centers for Disease Control and Prevention (AfCDC) op het terrein van mondiale gezondheid. Het zal onder andere gaan over het ontwikkelen van lokale productiecapaciteit van medicijnen en vaccins, de bredere samenwerking met de AU, de humanitaire situatie in de Hoorn van Afrika en de bilaterale relaties met Ethiopië. Nederland neemt op hoogambtelijk niveau deel aan deze reis.

---

[2] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway_en
[3] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0071_EN.html
[4] Kamerstuk 22 112, nr. 3757
[5] Kamerstuk 21 501-20, nr. 1829
[6] Kamerstuk 21 501-20, nr. 1768
[7] Kamerstuk 21 501-20, nr. 2007

Commissaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten (UNRWA), Philippe Lazzarini

De Raad heeft een informele uitwisseling met de commissaris-generaal van UNRWA, de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten. De commissaris-generaal zal naar verwachting ingaan op het belang van toegang tot Gaza om humanitaire hulp te verlenen, de noodzaak om het conflict te beëindigen en de uiterst ingewikkelde omstandigheden waarin UNRWA zijn mandaat moet uitvoeren.
Er zijn zeer ernstige aantijgingen van Israëlische autoriteiten jegens UNRWA, namelijk betrokkenheid bij de aanslagen van Hamas op 7 oktober 2023. Nederland neemt deze aantijgingen serieus en heeft daarom verdere financiering aan UNRWA tot nader order opgeschort. UNRWA neemt de aantijgingen gelukkig ook zeer serieus. UNRWA en de VN gaan gedegen om met onderzoeken naar beschuldigingen aan individuele medewerkers. Medewerkers zijn op staande voet ontslagen en UNRWA werkt mee aan het onafhankelijke onderzoek ingesteld door de VN. Nederland heeft er vertrouwen in dat dit onderzoek onafhankelijk en gedegen zal verlopen. Nederland volgt de ontwikkeling van het onderzoek nauwlettend.